

Påverkar politikens färg vägen mot den hållbara utvecklingen?

En jämförande studie av tio kommuner

Abstract

The aim of this thesis is to find out whether the political council in the municipalities is important for the outcome of work towards sustainable development.

With increased migration into cities and increasingly major environmental problems, humanity is facing serious consequences if nothing is done. The municipalities in Sweden have great opportunities to reverse the bad trend. I examine ten municipalities, five left-wing and five right-wing municipalities to compare their sustainability results using Scott Campbell's theory "the planer's triangle". Campbell believes that social, ecological and economic sustainability must co-exist to achieve sustainable development. The study shows that right-wing municipalities have significantly better economic and social sustainability, while left-wing municipalities have better ecological sustainability.

Keywords: sustainable development, ecological sustainability, social sustainability, economic sustainability, political governance, local government

Words: 9962

Innehållsförteckning

1.	Inledning	s. 1
1.1.	Problemformulering	s. 1
1.2	Syfte och frågeställning	s. 2
1.3	Val av fall	s. 2
1.4	Avgränsning	s. 3
2.	Tidigare forskning	s. 3
2.1	Kommunens självstyre	s. 4
3.	Teori	s. 5
3.1	Begreppet “hållbar utveckling”	s. 5
3.2	Scott Campbells teori “Planerarens triangel”	s. 6
3.3	Ekologisk hållbarhet	s. 7
3.4	Social hållbarhet	s. 10
3.5	Ekonomisk hållbarhet	s. 12
3.6	Högerpolitik och vänsterpolitik	s. 15
4.	Metod	s. 17
4.1	Kvantitativ och kvalitativ undersökning	s. 17
4.2	Urval av dokument	s. 18
4.3	Urval av kommuner	s. 19
4.4	Tillvägagångssätt	s. 19
4.5	Analysmetod	s. 20
4.6	Validitet och reliabilitet	s. 21
5.	Analys	s. 22
5.1	Medelinkomst i kommunerna	s. 22
5.2	Ekologisk hållbarhet	s. 23
5.3	Social hållbarhet	s. 26
5.4	Ekonomisk hållbarhet	s. 30
6.	Diskussion och resultat	s. 33
7.	Framtida forskning	s. 35
8.	Referenser	s. 36

1. Inledning

Vi ser en allt större förflyttning av människor från landsbygden in till städerna. Många människor på liten yta leder till hälso- och miljöproblem, med bland annat luftföroreningar men samtidigt minskar energi och transportkostnaderna i och med en förtätning av staden (SCB, Moström, 2013). Politiker och samhället i sig står inför utmaningar och det krävs förändringar för att städerna ska utvecklas och bli mer hållbara. Begreppet hållbar utveckling är ett brett begrepp som främst består av de tre dimensionerna som omfattar ekonomi, sociala frågor och miljö (Persson & Persson, 2007). Tidigare forskning har gjorts på vissa nya stadsdelar och bostadsområden som planeras och byggs, för att säkerställa dess uppfyllelse mot en hållbar utveckling. Forskningen har fokuserat mer från kulturgeografiskt perspektiv, och inte från ett statsvetenskapligt som jag kommer att genomföra. I denna uppsats ska jag jämföra tio kommuners resultat gällande hållbar utveckling. De kommuner jag har valt att undersöka är Botkyrka, Täby, Nyköping, Ekerö, Kramfors, Rättvik, Motala, Finspång, Höganäs och Lomma. Jag kommer att jämföra deras resultat för att se hur den politiska färgen på styret spelar roll för arbetet mot en hållbar utveckling.

1.1 Problemformulering

År 2050 beräknas 6 miljarder människor bo i städerna vilket kan jämföras med år 2012 då det var 3,6 miljarder (SCB, Moström, 2013). Detta medför inte enbart en förtätning och utbredning av staden utan även en del problem och konsekvenser som mänskligheten står inför, och som de ledande politikerna måste ta uti med genom insatser som stärker den hållbara stadsutvecklingen. Kommunerna med sina budgetar har makten att påverka vad som ska prioriteras och satsas på – därför anser jag att det är väldigt intressant ur ett statsvetenskapligt perspektiv att undersöka om de olika kommunernas färgstyre har en effekt för en hållbar utveckling.

Under 1990-talet utvecklades diskursen inom miljödebatten och det fokuserades mer på lokalismen. Då uppkom exempelvis ”think globally, act locally”-sloganen, som menar att lösningar på miljöproblem ska startas och genomföras på lokal nivå, till exempel inom kommunen. En grundläggande hypotes är således att lokala myndigheters agerande kan leda

till utvecklingen av en mer hållbar stadsutveckling (Marvin & Guy, 1997). Till bakgrund av detta finner jag det väldigt intressant och relevant att studera de olika kommunerna för att se om det har någon betydelse vilken färg det politiska styret har för vilka resultat de uppnår för en mer hållbar framtid.

1.2 Syfte & frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka om det politiska styret i kommunerna har betydelse för hur resultatet av arbetet mot en hållbar utveckling ser ut. Denna fråga är relevant då vi blir fler och fler människor i städerna samtidigt som miljöproblemen blir alltmer allvarliga. Jag anser att det är relevant både ur ett inomvetenskapligt och utomvetenskapligt perspektiv eftersom jag bidrar med forskning till universitetsvärlden men även till samhället i sig. Jag ska därför jämföra tio kommuners resultat av arbetet mot en hållbar utveckling för att se om färgen på kommunstyret har betydelse.

Min frågeställning blir följande: I vilken utsträckning har den politiska färgen på kommunens styre betydelse för den hållbara utveckling?

1.3 Val av fall

Jag har valt kommunerna Botkyrka, Täby, Nyköping, Ekerö, Kramfors, Rättvik, Motala, Finspång, Höganäs och Lomma.

Att jag valde just dessa tio kommuner är för att Botkyrka och Täby har ungefär lika många invånare och har relativt lika geografiskt läge, av samma anledning har jag valt Nyköping och Ekerö, Kramfors och Rättvik, Finspång och Höganäs och Motala och Lomma. Den stora skillnaden är hur de styrs och vilka som sitter i kommunfullmäktige. I Botkyrka, Nyköping, Kramfors, Motala och Finspång har S+ MP + V majoritet i kommunen medan i Täby, Ekerö, Rättvik, Höganäs och Lomma är det Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna (SKL, 2018). Jag vill alltså se om det har någon betydelse vem eller vilka som styr i kommunen för hur resultatet gällande hållbar utveckling ser ut.

1.4 Avgränsning

Forskningen är avgränsad till att studera tio kommuner. Vad som definieras som hållbar utveckling tas upp senare i studien. De tio kommunernas hållbarhetsresultat kommer sedan att jämföras och analyseras. Min ambition från början var att undersöka endast två kommuner, fast med ett större djup för att finna avgörande förklaringar till varför vissa satsningar har gjorts och varför andra inte har det. På grund av responsen av kommunerna i kombination med den begränsade tidsramen använder jag mig istället av statistiska källor för att se de faktiska hållbarhets-resultaten.

2. Tidigare forskning

Det är flera forskare som har gjort undersökningar gällande områdesbyggen och använt samma teori som mig. Som jag tidigare skrev har de ett mer kulturgeografiskt perspektiv och undersöker specifika områden eller nya platser som bebyggts. Jag har fått inspiration från Tom Erikssons uppsats "Ett förtätat Lund" där han undersöker hur en förtätning av Lund genererar en del positiva men även negativa konsekvenser för hållbar utveckling, att dessa konsekvenser behöver ställas mot varandra och därefter utvärderas (Eriksson, 2017, s 32-33) Jag blev väldigt intresserad av just samvariation mellan den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten och fick klart för mig att jag ville jämföra kommuner. Jag sökte mig därför vidare för att se om det fanns någon mer statsvetenskaplig vinkel på ämnet, vilket visade sig inte vara fallet. Detta tyder på att jag har hittat ett "hål" i forskningsvärlden, detta kan bero på att jag har en mer kulturgeografisk teori och applicerar det på ett statsvetenskapligt fenomen (Esaiasson mfl, 2012, s 20, 31).

2.1 Kommunens självstyre

De kommunala verksamheterna regleras genom regeringsformen och kommunallagen samt genom ett antal speciallagar. Då Sverige är en enhetsstat betyder det att det kommunala självstyret styrs genom att staten har delegerat ut vissa befogenheter, en slags uppifrån och ner-princip (Norén Bretzer, 2014, s 198-199). Begreppet kommunal självstyre saknar en klar definition men Norén Bretzer menar att den moderna beskrivningen lyder “ Den kommunala självstyrelsen är en grundläggande och allomfattande princip för relationen mellan stat och kommun. Den säger att kommunen respektive landstinget själv ska styra, dvs. besluta inom sitt område beträffande de kommunala angelägenheterna. Vilka dessa angelägenheter är bestäms genom lag. Några av dem är specialreglerade i särskild lag och här föreligger i allmänhet skyldighet för kommunen eller landstinget att ombesörja dem. En förutsättning för det kommunala självstyret är den kommunala beskattningsrätten” (Norén Bretzer, 2014, s 200). Denna lag kan delas in i två delar, ena delen kallas den allmänna kompetensen och den handlar om rätten att “vårda sina gemensamma ordnings- och hushållsangelägenheter”. Den andra kallas den speciallagsreglerade kompetensen, vilket innebär att kommuner måste genomföra de åtaganden som staten har delegerat ut. Dessa är socialtjänst, vård av äldre och funktionshindrade, barnomsorg och förskoleverksamhet, grundskola och gymnasium, stadsplanering och byggande, miljö och hälsoskydd, renhållning och avfall, räddningstjänst, vatten och avloppshantering samt krisberedskap (Norén Bretzer, 2014, s 200-202). Varför kommunerna har självstyre kan förklaras likt subsidiaritetsprincipen. Denna princip går ut på att frågor ska beslutas på den nivå där bästa effektivitet uppnås (Bäck, Erlingsson & Larsson, 2015, s 110). Frågor som exempelvis berör infrastrukturen i Norrland eller smartare energiförsörjning i Skåne bör därför beslutas på regional- och kommunnivå eftersom det är de som sitter på kunskapen om området och detta leder till bästa möjliga resultat.

3 Teori

I detta avsnitt kommer jag presentera den teori som jag har använt mig utav, vilket är Scott Campbell "Planerarens triangel". Syftet med avsnittet är att skapa ett teoretiskt ramverk för det insamlade materialet. Teorin används som ett verktyg för att förklara exempelvis ett fenomen eller en utveckling och kan sägas vara en sammansättning av en rad olika hypoteser (Teorell & Svensson, 2013, s 43).

Jag kommer även presentera en begreppsdefinition av de mest centrala begreppen som tas upp i uppsatsen. Dessutom förklaras vad som menas med höger- och vänster-politik, då detta ämne ligger till grund i analysen.

3.1 Begreppet "hållbar utveckling"

Begreppet hållbar utveckling kan definieras på många olika sätt, det är ett väldigt brett och vagt begrepp med många olika tolkningsmöjligheter vilket bidrar till att det är svårt att veta vad hållbar utveckling egentligen innebär. Det är en global och allomfattande vision mot de globala hållbarhetsfrågorna men vägen till hållbar utveckling ser väldigt olika ut i världen (De Roo & Porter, 2007, s 6-7). Hur ett lands arbete med hållbar utveckling ser ut påverkas oerhört av politikernas syn på samhället, människan och miljön (Corell & Söderberg 2005, s 34). Författarna Corell och Söderberg förklarar att statsvetaren Martin Bennulf anser att hur arbetet med hållbar utveckling ser ut avgörs av partipolitiken (Corell & Söderberg 2005, s 39). Begreppet hållbar utveckling fick genomslag 1987 i och med Bruntlandrapporten. Tidigare hade de militära frågorna varit i centrum men nu lyftes miljön fram och de ekonomiska och ekologiska dimensionerna sammanflätades, tidigare hade dessa ansetts vara oförenliga med varandra (Aksell 2003, s 67). Alla regioner och kommuner står inför olika utmaningar, de har olika förutsättningar och möjligheter. Eftersom lösningen ser olika ut från fall till fall är därför definitionen av begreppet tolkningsbart och brett (De Roo & Porter, 2007, s 6-7). Att begreppet hållbar utveckling är vagt kan ses både som positivt och negativt. Den vaga formuleringen skapar möjlighet till egna tolkningar vilket kan ses som positivt, på samma gång kan det leda till att arbetet mot en hållbar utveckling försvåras (Corell, 2005, s 28-29).

Jag har valt att använda samma definition som de använder i rapporten "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future" där de definierar hållbar utveckling som "En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (Brundtland 1987, s 41).

Begreppet bygger på två koncept:

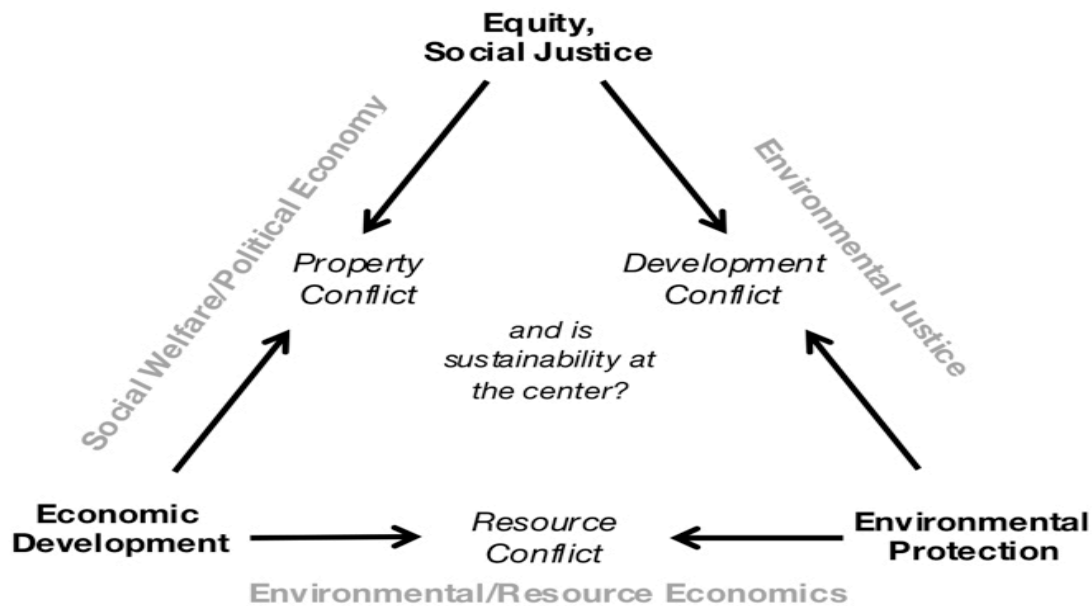
1: "Konceptet "behov", speciellt de grundläggande behoven hos världens fattiga vilket bör ges högsta prioritet och

2: Idén om att tekniken och social organisation begränsar miljöns möjligheter att möta nuvarande och framtida behov" (Gulliksson & Holmgren, 2015, s 13).

Maria Moberg skriver i sin bok "Hållbar utveckling – på enkel svenska" att hållbar utveckling handlar om rättvisa, rättvisa för oss som lever idag och för den nästkommande generationen. Använder vi upp alla naturresurser kommer nästkommande generation få svårt att leva ett värdigt liv med allt vad det innebär, och det är ju knappast rättvist? (Moberg, 2010, s 10-11).

3.2 Scott Campbells teori "Planerarens triangel"

Scott Campbell menar att, för att uppnå hållbar stadsutveckling krävs det att satsningar görs för att stärka ekonomisk hållbarhet, ekologisk hållbarhet samt social hållbarhet (Campbell, 1996, s 297-298). Dessa tre dimensioner av hållbar utveckling fastställdes under Riokonferensen (Corell & Söderberg 2003, s 33). Betydelsen av de tre olika områdena är likvärdig och de måste samvariera. Samtidigt menar Campbell att de tre aspekterna står i konflikt med varandra, vilket alltså bildar "Planerarens triangel". De tre hörnen i triangeln utgör de tre aspekterna, medan axlarna utgör striderna som kan uppstå mellan dessa tre områden. Ett hörn står miljöplaneraren som vill uppnå ekologisk hållbarhet för, det andra hörnet står den som vill uppnå social hållbarhet för och det sista hörnet står den som strävar efter ekonomisk hållbarhet för. Detta genererar att det blir en markägandekonflikt, en resurskonflikt och en utvecklingskonflikt (Campbell, 1996, s 297-298). Vidare menar Campbell att dessa tre aspekter inte kan existera enskilt utan att det krävs ett samspel för att nå en hållbar utveckling (Campbell, 1996, s 300). Planerarens triangel fokuserar på det gemensamma beroendet mellan de tre aspekterna, att de inte enbart motsätter sig varandra utan att det krävs ett samarbete för att uppnå hållbar utveckling.

I rapporten "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future" skriver författarna att ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är de tre aspekterna som ligger till grund för en hållbar utveckling och för ett hållbart samhälle. Där tar de upp hur stor vikten av samarbetet mellan dessa tre aspekter är just eftersom fler människor i arbete leder till en stabilare ekonomi som i sin tur leder till ett stabilt socialt samhälle och på så sätt kan generera och upprätthålla ett bra klimat. De tar också upp att social hållbarhet är en förutsättning för att få en ekonomisk utveckling. Målet med hållbar stadsutveckling är att få så hållbara städer som möjligt, vilket innebär att invånarna i städerna har bra levnadsstandard och god livsmiljö (Brundtland, 1987).

3.3 Ekologisk hållbarhet

Det finns många definitioner på ekologisk hållbarhet. I boken "Hållbar utveckling" tar författarna Gullviksson och Holmgren upp följande:

- "Att den biologiska mångfalden bevaras.
- Att vattnets, jordens och ekosystemens produktionsförmåga bevaras.
- Att de ekologiska kretsloppen sluts och förblir slutna.
- Att den mänskliga resursförbrukningen begränsas.
- Att risker vid mänskliga ingrepp minimeras.

- Att påverkan på naturen och människans hälsa begränsas till vad ekosystemet klarar av att hantera eller som det klarar av att återhämta sig ifrån.
- Att estetiska och kulturella naturvärden skyddas och bevaras.
- Att resurser används på ett effektivt sätt”.

Enligt dessa definitioner går det lätt att förstå att vi inte lever i ett ekologiskt hållbart samhälle (Gullviksson & Holmgren, 2015, s 133). De ekologiska problem som mänskligheten står inför kan komma att påverka vår levnadsstandard, livskvalitete och även våra livsmöjligheter. Ofta är miljöhoten positivt sammankopplade vilket betyder att det ena hotet förstärker det andra hotet. Med en ökad medeltemperatur smälter glaciärer vilket leder till att det ställer ökade krav på konstbevattningen, vilket eskalerar kampen om sötvattenresurser samtidigt som den stigande vattennivån förstör bördig mark. Dessa konsekvenser kan leda till exempelvis uttorkning, erosion och ökenspridning där vattenresurser inte är så stora (Gullviksson & Holmgren, 2015, s 115). I snitt förbrukar mänskligheten 1,5 jordklot per person, medan medelsvensken förbrukar ungefär 4,8 jordklot per person (Gullviksson & Holmgren, 2015, s 118-119). Det säger en hel del om vårt beteende och vilken ohållbar situation vi lever i.

I SKL positionspapper från 2010 skriver de om hur städer kan öka den ekologiska hållbarheten genom insatser som förtätar staden, så att staden byggs för att minska trafikutsläppen och energiförbrukningen, men samtidigt klarar av luft och bullerregler och bevara den gröna strukturen. Om kommunerna inte klarar av gränsvärdena för miljö kvalitetsnormerna för buller och luft riskeras invånarnas hälsa och välmående. Vidare förklaras hur kommunerna behöver effektivisera energiförsörjningen, minska transportbehoven och samtidigt öka de kollektiva transporterna och att en närhet ska skapas som på så sätt integrerar de olika funktionerna i vardagen. De ger även tips på hur staten i samverkan med regionerna och kommunerna behöver utveckla ett mer hållbart resande så att transport och energiförbrukningarna minskar. De menar att de största utmaningarna ligger hos kommunerna eftersom det är de som står för vägar och gator, att de har ett stort ansvar för att stoppa klimatutsläppen genom insatser som exempelvis beläggning av vägar, hastighetsbegränsningar och avskärmning. Vidare menar de att staten och kommunerna måste bli bättre på att återanvända resurser i form av mat, energi, vatten och byggnadsmaterial så att dessa återgår in i ”kretsloppet” (SKL, 2010, s 14-15). Genom dessa förklaringar underlättas mitt arbete att undersöka kommunernas resultat eftersom jag då vet vad jag ska titta efter.

Mina nyckeltal och variabler som jag kommer använda mig av inom den ekologiska hållbarheten är resurshållning och den biologiska mångfalden. Jag har sedan brutit ner dessa nyckeltal i resurshållning till ”Insamlat hushållsavfall total, kg/person”. ”Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling” och även ”slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv”. Varför jag har valt dessa är för att kommunpolitiken kan påverka dessa resultat med vissa insatser och faktiskt ansvarar för det lokala miljöarbetet genom insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av hushållsavfall (AvfallSverige, 2017). Exempelvis genom att tillgängliggöra flera och smartare återvinningsstationer, miljöstationer och återvinningscentraler kan fler produkter återanvändas och på så sätt tar det inte på jordens resurser i samma utsträckning. Genom att tillgängliggöra fler miljöstationer och underlätta den dagliga källsorteringen har fler människor möjlighet att bli mer miljövänliga vilket kommunen kan påverka och underlätta (Naturvårdsverket, s 24, 2009).

Energianvändning kan kommunerna påverka genom att ha smartare och energisnålare produkter i bland annat skolor och offentliga miljöer eller byggnader som kommuner ansvarar för. Kommunerna kan även utöka satsningen på kommunal energi och klimatrådgivning så att dess invånare och företagen blir bättre på att energieffektivisera (Naturvårdsverket, 2017).

Kommunen kan inte bestämma vilka val privatpersonerna ska göra men de kan som jag tidigare skrev försöka påverka dessa genom rådgivning och se till att byggnader inom kommunen är energieffektiva.

I den biologiska mångfalden har jag använt mig av nyckeltal och statistik som behandlar ”Ekologisk odlad åkermark kommun, andel %” . Varför jag har valt detta nyckeltal är för att kommunen kan uppmuntra lantbrukare att odla ekologisk genom subventioner och kommunalt stöd så att det blir ekonomiskt hållbart för lantbrukare att välja det ”rätta” och mer ekologiska alternativet (Naturvårdsverket, 2016). Jag har även valt att använda mig av nyckeltalet ”Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)”. Detta har jag valt eftersom kommunen själva kan bestämma vilka varor de köper in, och de kan genom att köpa ekologisk odlad mat även öka lantbrukares incitament att odla ekologiskt eftersom det blir mer eftertraktat och på så sätt blir det mer ekonomiskt stabilt för lantbrukarna. En slags win-win situation för både kommun och lantbrukare och inte minst för den hållbara utvecklingen.

3.4 Social hållbarhet

Social hållbarhet är som jag tidigare skrivit en av de tre nyckelfaktorerna för en hållbar utveckling. Jag använder mig av samma definition som Gulliksson och Holmgren använder sig av i sin bok ”Hållbar utveckling – livskvalitet, beteende, teknik” nämligen: ”Ett socialt hållbart samhälle är rättvist, jämlikt, inkluderande och demokratiskt. Det garanterar en riklig livskvalitet för nuvarande och kommande generationer” (Gulliksson & Holmgren, 2015, s 69).

Social hållbarhet handlar om att människor ska leva med en bra standard, i en trivsamt miljö och fördelningen av samhällets resurser ska vara någorlunda lika och rättvis. Eftersom jag ska undersöka kommuner tar jag även in välfärden i social hållbarhets-begreppet. När vi talar om välfärd i vårt samhälle menar vi ofta att människor ska ha bra möjligheter när det gäller rätten till arbete, inkomst, bostad, sjukvård och utbildningsmöjligheter etc, som kan kopplas direkt till politiska beslut och åtaganden. Den fördelning av de goda villkoren och möjligheterna för att uppnå någorlunda rättvisa är av central betydelse i människors liv. I ett hållbarhetsperspektiv är välfärden viktig eftersom människor vill slippa oroa sig för vad som ska hända med jobbet, om hen ska bli av med bostaden eller kanske inte får pensionen att räcka till. Fördelningen av resurser påverkar även känslan av delaktighet och utestängning i samhället. Om välfärden hotas och de livsnödvändiga behoven inte tillgodoses eller tillfredsställs riskerar det att uppstå en samhällsoro, konflikter kan lätt uppstå och till och med upplopp kan inträffa. Olsson skriver i sin artikel att ”stora inkomstskillnader har ett starkt samband med människors hälsa, välbefinnande, livslängd, psykisk ohälsa samt ett antal andra mått på välfärd” (Olsson, 2012, s 3-4). Hans poäng är att det finns ett starkt samband mellan god välfärd med rättvis fördelning och social hållbarhet.

Men social hållbarhet handlar inte enbart om att alla ska ha lika mycket resurser, utan det är snarare att det ska finnas möjlighet till att leva ett bra och hälsosamt liv och känna delaktighet och inkludering. Detta uppfylls genom exempelvis högt socialt kapital (tillit till andra människor), högt politiskt deltagande (för att kunna göra sin röst hörd), materiellt välstånd och konsumtion (för att uppnå en viss status), arbete (för att finansiera sin fritid och livssituation), ha en bra hälsa (för att kunna leva ett långt och lyckligt liv), ha möjlighet till utbildning och kunna utöva sin religion utan kränkningar eller exkludering (Gulliksson & Holmgren, 2015, s

81-88). Det finns fler faktorer som påverkar den sociala hållbarheten men det viktigaste är att människor ska känna att de inkluderas i samhället, betyder och tillför något.

De exakta faktorer och nyckeltal som jag har använt mig av är delaktighet, jämställdhet samt utbildning. Dessa nyckeltal har jag sedan brutit ner genom att ta fram statistik som berör delaktighet genom "Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommun, andel % av bef". Varför jag har valt detta nyckeltal är för att kommunerna kan arbeta för att minska långtidsarbetslösheten genom att anordna olika former av arbetsmarknadspolitiska insatser genom exempelvis subventionerade anställningar eller så kallade arbetsmarknadsanställningar för att få fler människor i arbete (Vikman & Westerberg, 2017, s 7, 46).

Varför jag har valt att använda jämställdhet som ett nyckeltal är för att det stärker den sociala hållbarheten genom att kvinnor ska få samma möjlighet och erhålla samma resurser som männen, att de inte ska vara beroende av männen utan kunna vara mer självständiga. På den svenska arbetsmarknaden tjänar männen 13 % mer än kvinnorna, i kommunerna är det mer jämställt men fortfarande tjänar männen 5 % mer än kvinnorna (SKL, 2016, s 8, 12). Men det är inte bara det som utgör vårt ojämsställda samhälle. Kvinnor har högre frånvaro, arbetar i högre utsträckning deltid, majoriteten av de högsta cheferna är män och fler kvinnor tar ut mer föräldraledighet och vård av sjukt barn. Detta skapar en ond cirkel vilket leder till att det skiljer ungefär 3,6 miljoner kronor i livsinkomst mellan män och kvinnor (SKL, 2016, s 28). Kommunerna som är en stor arbetsgivare kan arbeta för att öka jämställdheten genom ett flertal insatser. För att minska löneskillnader mellan könen kan arbetsgivarna utveckla lönebildning genom att arbeta med lönestrukturfrågor, använda lönebildning för att möjliggöra förändringar av lönerna och kunna göra vissa prioriteringar mellan olika grupper. För att få fler kvinnor att bli chefer kan arbetsgivare säkerställa ett förhållningssätt där kompetens och ledaregenskaper ges utrymme och inte enbart fokusera på tidigare erfarenheter. För att öka jämställdheten i uttaget av föräldraledighet kan arbetsgivare exempelvis förankra och inspirera chefer att själva göra ett mer jämställt uttag i föräldraledighet, samt tydliggöra att organisationen värderar att medarbetare bör vara närvarande för sina barn och att arbete och föräldraskap kan kombineras (SKL, 2016, s 34-35). Det finns självklart flera vägar att gå för att stärka jämställdheten, men genom att minska löneskillnaderna mellan könen kan uttag av föräldraledighet, vård av barn och rätten till heltid blir rättvis fördelad. Kommuner kan inte bestämma vilka val som individer gör men de kan genom dessa strategier försöka påverka både arbetsmarknaden och individer för att på så sätt öka jämställdheten så att den sociala hållbarheten stärks.

I nyckeltalet utbildning har jag använt mig av statistik från ”Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)”, ”Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)” och ”Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)”. Varför jag har valt dessa är för att kommunen kan stärka dessa resultat eftersom majoriteten av skolorna i landet är kommunala (Skolverket, 2018). Det visar sig att skillnader mellan elever ökar, fler elever får höga betyg samtidigt som fler får lägre betyg (SKL, 2016, s 12). För att möta utmaningar och utveckla den svenska skolan, genom att höja elevernas resultat har staten och kommunerna ett delat ansvar. I huvudmännens expertråd för skolutveckling kom de fram till att tre områden var särskilt viktiga, nämligen lärarrollen – att systematiskt följa upp elevers kunskaper och att renodla lärares arbetsuppgifter. Ledarskapet – att politiker och tjänstemän i kommunen har samma mål och en tydlig rollfördelning där alla ansvarar för sin egna del, samt ett ökat samarbete mellan stat och de lokala huvudmännen inom kommunen är tydligt så att ansvaret följs upp (SKL, 2016, s 15). Genom ett starkare samarbete inom kommunen mellan den politiska ledningen, förvaltningen, rektorer och lärare så att alla är delaktiga i diskussion före beslut som ska tas angående insatser, kan utbildning utvecklas i rätt riktning. Men även ett tätare samarbete med andra samhällsfunktioner, exempelvis socialtjänsten, bör påverka skolresultaten positivt (SKL, 2016, s 22). Alltså kan kommunen påverka elevernas resultat i rätt riktning, vilket gör dessa variabler relevanta.

3.5 Ekonomisk hållbarhet

Den ekonomiska hållbarheten tas med i triangeln för att den anses vara en viktig aspekt då den bidrar till social hållbarhet vilket i sin tur leder till ekologisk hållbarhet. Ekonomisk tillväxt bidrar till att fler människor kommer ur fattigdom och genererar bättre och mer jämlika levnadsförhållanden, vilket i sin tur ökar den sociala hållbarheten och även den ekologiska hållbarheten för samhället i stort (Hopwood, Mellor & O'Brien, 2005, s 39).

Den ekonomiska tillväxten ska öka, dock ska den ej påverka miljön på ett negativt sätt och resurserna ska användas långsiktigt och effektivt (Aksell 2003, s 7) Men den marknadsekonomi som styr idag innebär inte enbart positiva effekter för vårt samhälle. Visserligen hamnar färre människor i fattigdom eftersom lönerna höjs och marknaden styrs av utbud och efterfrågan men det konsumtionssamhälle vi lever i idag tär på miljön. Hushållen (människorna) har en viktig

roll i denna ekvation, pengar som de spenderar används för att köpa varor och tjänster, vilket genererar vinst till företagen som kan producera större kvantiteter till lägre pris genom stordriftsfördelar. Detta innebär att företagen kan erbjuda högre löner vilket också leder till att fler människor har mer pengar. Det i sin tur innebär att fler människor har råd att spendera mer pengar på varor och tjänster, vilket de ofta gör. Konsumtionen har tredubblats de senaste 50 åren. Som jag tidigare skrev så innebär höjda löner och minskade produktionskostnader att vi konsumerar mer, vilket brukar kallas rekyleffekt. Det finns tre olika sorters rekyleffekter. Direkt rekyleffekt innebär att minskade driftskostnader möjliggör ett ökat nyttjande, när priserna minskar har fler möjlighet att exempelvis köpa dyrare varor eller att resa längre. Indirekt rekyleffekt innebär att minskade kostnader leder till att människor får mer pengar att spendera på andra saker och till sist teknikdriven rekyleffekt som innebär att nyare effektivare teknik skapar nya behov och en ny sorts efterfrågan (Gulliksson & Holmgren, 2015, s 148-151).

Det går självklart inte att stoppa den ekonomiska tillväxten eftersom både den ekologiska och sociala hållbarheten skulle raseras enligt Scott Campbells modell. Det krävs dock en del förändring, detta är något som Gulliksson och Holmgren tar upp i sin bok där de ger fem designprinciper för en ekonomisk politik:

- ”Den ekonomiska politiken har alltid mer än ett mål. Varje oberoende mål kräver ett oberoende instrument. Inom den ekologiska ekonomin finns minst tre viktiga mål: Hållbar ekonomisk aktivitet, rättvis fördelning och ett effektivt resursutnyttjande.
- Den ekonomiska politiken bör sträva efter tillräcklig makroekonomisk kontroll, med minimal restriktion på makronivåns frihet.
- Den ekonomiska politiken ska alltid lämna en felmarginal i frågor som berör den biofysiska miljön. Osäkerhetsprincipen, som den exempelvis formuleras i miljöbalken, bör gälla. Politiken måste alltid utgå från att vi startar från historiskt givna förutsättningar.
- Politiken måste kunna anpassas till nya villkor.
- Politiken ska utformas på den nivå där orsaker och effekter av ett problem är synligt och har sina rötter (Subsidiaritetsprincipen)”.

Därför behöver marknaden förändras så att vi inte tär på jordens resurser, utan strävar efter grön tillväxt, smart tillväxt och hållbar tillväxt (Gulliksson & Holmgren, 2015, s 173). Dessa principer ligger inte bara på kommunens ansvar utan snarare på statlig nivå. Jag kommer inte kunna kontrollera om de olika kommunerna strävar efter eller försöker eftersträva dessa

principer men det ger både mig och läsarna en ökad förståelse och kunskap om vad som kan tänkas göras för att få en hållbar ekonomisk tillväxt.

Kommunernas utmaningar för att få en ekonomisk tillväxt handlar om att skapa kreativa miljöer där affärsidéer kan födas genom att tillgodose tillgång till lokaler och mark där företag kan etablera sig och växa. Städerna och kommunerna har en avgörande roll för tillväxten runt om i Sverige. Genom att exempelvis ha attraktiva stadsmiljöer, tillgång till både arbetskraft och möjlighet till utbildning stärks dess konkurrenskraft. Det är därför viktigt att integrera befolkningen i arbetsmarknaden för att få fler människor som jobbar och på så sätt få en bättre livssituation (SKL, 2010, s 10-11). Jag är medveten om att den ekonomiska tillväxten medför negativ påverkan på miljön eftersom konsumtionen och produktionen ökar, men som jag tidigare skrev kan den hållbara utvecklingen inte fungera utan viss ekonomisk tillväxt. De nyckeltal som jag har använt mig av för att räkna ut hur pass ekonomiskt hållbara kommunerna är den offentliga ekonomin, sysselsättning, tillväxt samt investeringar.

I den offentliga ekonomin har jag valt att ta fram statistik för kommunernas olika skattesats, eftersom kommunernas verksamheter finansieras genom skatter. Kommunerna bestämmer själva över vilken skattesats de ska ha (med vissa restriktioner). Genom att ha en låg skatt visar politikerna att de är mer effektiva med invånarnas pengar eftersom de klarar av att tillgodose invånarna behov, fast till en lägre summa (SKL, 2008, s 49). Samtidigt kan den låga skattesatsen sänka kvaliteten i välfärden vilket påverkar invånarna negativt (SKL, 2008, s 52). Ifall kvaliteten inom välfärden sänks kan det leda till missnöje hos invånarna vilket kan få konsekvenser för det sittande styret i kommunerna, genom till exempel att de inte blir omvalda i nästa val. Därför bör rimligtvis skattesatsen i kommunerna bestämmas varsamt, eftersom målet är att tillgodose invånarnas behov genom exempelvis skola, vård och omsorg (SKL, 2008, s 52). En låg skattesats bör därför anses positivt för den hållbara ekonomiska utvecklingen då den får fler människor ur fattigdom, genom att de får behålla mer av sin lön, med villkoret att de fortfarande garanteras en bra välfärd.

I nyckeltalet sysselsättning har jag tagit fram statistik gällande ”Förvärvsarbetande invånare, 20-64 år, andel (%)”. Varför denna statistik bör tas med är för en hög andel sysselsatta i kommunen stärker den ekonomiska hållbarheten. Sysselsättningsgraden påverkas av konjunkturläge och strukturförändringar, men kommunerna kan öka sysselsättningen genom arbetsmarknadspolitiska åtgärder och insatser, som jag tidigare skrev genom exempelvis

subventionerade anställningar eller arbetsmarknadsanställningar (Vikman & Westerberg, 2017, s 7, 46).

I nyckeltalet tillväxt har jag tagit fram statistik om ”Nyregistrerade företag, antal/1000 inv”. Varför jag har valt att ha med denna variabel är för att företagande tillför ekonomisk tillväxt och hållbarhet. Kommunerna kan på flera sätt uppmuntra entreprenörskap. För att stimulera det lokala näringslivet kan kommunerna ha upphandlingar om verksamheter och valfrihetssystem. Ifall kommunerna öppnar upp den kommunala verksamheten för privata leverantörer skapas en marknad där både nya och befintliga företag har möjlighet att växa och etablera sig. Det handlar inte om att sälja ut hela välfärden utan att det ska finnas en möjlighet för privata företag att konkurrera med kommunala bolag genom exempelvis upphandlingar (svenskt näringsliv, 2012, s 49). Kommuner kan även göra fler åtgärder för att förbättra företagandet i det lokala området, exempelvis kan kommunerna införa tidsgarantier för handläggning av kommunala tillståndsärenden och även inrätta företagslotsar för en närmare och tätare kontakt mellan företag och kommun (svenskt näringsliv, 2012, s 50).

Jag har även tagit med statistik om ”Kostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv och kostnad näringsliv och bostäder, kr/inv”. Dessa variabler är relevanta eftersom den bidrar till den ekonomiska hållbarheten och för att kommunerna själva bestämmer var pengarna ska läggas (SKL, 2008, s 49). Genom att se hur mycket som läggs på dessa poster kan jag se om det prioriteras mer eller mindre i höger/vänster-kommuner, vilket gör dessa variabler relevanta.

3.6 Högerpolitik och vänsterpolitik

Den klassiska höger och vänster-skalan inom politiken har fått starkt fäste i den svenska politiken. Den har sitt ursprung i det som brukar benämnas som klasskonflikten, vilket är konflikten mellan arbetarklassen och överklassen, eller mellan lönearbetare och kapitalägarna. Konflikten går egentligen ut på vem som har makten om de materiella resurserna och dess villkor. Detta är något som återspeglas i de olika partierna i Sveriges riksdag när partierna ska besluta om hur staten ska omfördela resurser och tillgångar. Historiskt sett har Socialdemokraterna och partier till ”vänster” om dem stått på arbetarnas sida medan Moderaterna och de till ”höger” har stått på kapitalägarnas sida (Hagevi, 2015, s 26).

Skiljelinjen mellan vänster och höger går främst att se i politiska frågor som skattenivå, villkor på arbetsmarknaden samt välfärdens omfattning. Detta är något som har ändrats, till viss grad i

och med att det gamla partiet Moderaterna flyttade mer in mot mitten med namnbytet "Nya Moderaterna". Genom att inkludera låglönejobb i deras skattesänkingsreformer och samtidigt inte gå lika hårt på att minska det statliga stödet till vård, skola och omsorg lockade partiet till sig fler väljare. Diskussioner har förts om det är en medveten strategi att utåt sett agera "mjukare" eller om partiet har ändrats på riktigt, men det går att fastslå att partiet har justerat sina tidigare förslag mer in mot "mitten" (Lindbom, 2011, s 81-82). Om Moderaterna jämförs med Socialdemokraterna går det dock att urskilja att det råder stora skillnader i frågor som rör socialförsäkringar som till exempel ersättningsnivån på A-kassa eller sjukförsäkringar. Samtidigt vill Moderaterna sänka skatten och minska bidragen för att på så sätt öka incitamenten för att fler människor ska arbeta (Lindbom, 2011, s 82-84). På så sätt går det att urskilja skillnader i dagens "höger" och "vänster"-partier.

De klassiska höger och vänsterpartierna har haft svårt att integrera in miljöpolitiken i sina partiprogram. Men med tanke att allt fler "gröna partier" som exempelvis miljöpartiet blivit etablerade inom politiken har det tvingat de klassiska höger och vänsterpartierna att konkurrera med varandra för att vara lite "grönare" än sin motståndare. Det kan sägas att i och med miljöpolitikens intåg inom politiken har det öppnat upp en ny dimension i politiken, nämligen en ortogonal. Detta innebär att partierna konkurrerar i två dimensioner vilket har gett ett ökat utrymme för gröna partier att etablera sig inom politiken (Carter, 2013, s 74).

De gröna partierna har i flera fall varit för en mer vänsterorienterad politik när det gäller ekonomiska frågor, med ett ökat skattetryck för att öka de offentliga tjänsterna (Carter, 2013, s 75). De gröna partierna vill minska utsläppen från trafiken, bland annat genom att höja bensinskatter. De vill istället satsa på kollektivtrafiken, detta är något som även vänsterpartier satsar på, eftersom en större andel av människor som röstar vänster nyttjar kollektivtrafik och större andel som röstar höger äger bilar (Garmann, 2014, s 8). Från början förde de gröna partierna en mer liberal politik. Detta visar Laver and Hunts undersökning, där de undersökte vilken inställning gröna partier hade till skattetrycket. 0 innebar ett högt skattetryck och 20 innebar att partiet vill ha en låg skattesats. Undersökningen gjordes hos nio europeiska gröna partier år 1989 och då blev medelvärdet 6,9 på en 20-gradig skala, medan när samma test gjordes 2003 fick de siffran 4,8 (Carter, 2013, s 84). Detta betyder att de gröna partierna har närmat sig vänsterpartierna i skattefrågor. I Carters undersökning där han hämtat statistik från 2010 har han undersökt gröna partiers ideologi, där 0 är vänster och 10 är höger. I den undersökning tillfrågades 17 gröna partier från Europa, och han fick fram att genomsnittssiffran

för de gröna partierna landade på 3,1 (Carter, 2013, s 85). Hans resultat visar sig stämma eftersom gröna partier ofta ingår i rödgröna regeringskoalitioner eller åtminstone stödjer partier till vänster (Carter, 2013, s 75).

De kommuner som jag kommer jämföra har majoritetsstyre. Med Lindbom och Carter i åtanke borde jag se skillnader i de resultat jag kommer att få fram. Rimligtvis borde högerkommunerna satsa mer på ekonomiska frågor medan vänsterkommuner har mer fokus på den sociala hållbarheten (Lindbom, 2011, s 82-84, Carter, 2013, s 75). Det blir intressant att se om det är höger eller vänsterkommunerna som har bäst resultat angående den ekologiska hållbarheten. Med tanke på att miljöpartiet ingår i vänsterkommunerna i min undersökning borde de även ha bäst resultat på den ekologiska hållbarheten .

4. Metod

Under detta kapitel presenteras uppsatsens metod, vilket är kvantitativ undersökning. Hur urvalet av kommuner och det insamlade materialet av dokument har gått till. Även med vilket tillvägagångssätt samt vilken analysmetod och uppsatsens validitet och reliabilitet.

4.1 Kvantitativ och kvalitativ undersökning

Jag har valt att använda mig av en kvantitativ undersökning. Detta tillvägagångssätt passar bra när forskaren vill undersöka en fråga med hjälp av siffror och statistik och på så sätt finna förklaringar som sedan kan analyseras (Denscombe, 2009, s 328). I boken "Fallstudier" skriver Jensen och Sandström om hur fler fall är bättre än färre fall, just för att det ger en större analytisk kraft (Jensen & Sandström, 2016, s 51-52). Den kvantitativa metoden passar forskare som fokuserar på en eller några få undersökningsenheter, i mitt fall har jag valt att jämföra tio stycken kommuners resultat för att se om det går att hitta likheter och skillnader. Genom att koncentrera sig på få fall kan forskaren skaffa sig insikter som vidare kan belysa det generella genom att titta på det enskilda (Denscombe, 2009, s 59-60). Ett argument till att använda just fallstudier är för att då lättare finna mönster som med hjälp av uppsatsens teoretiska ramverk kan ge förklaringar till fenomenet (Denscombe, 2009, 62-62). Min forskning kommer vidare

vara av extensiv karaktär eftersom jag delvis har 10 fall (kommuner) samtidigt som det ger mig större möjlighet att generalisera mina resultat eftersom jag då går på bredden istället för djupet (Teorell & Svensson, 2013, 266-267).

Fallstudiemetoden har fått en del kritik bland annat gällande dess trovärdighet om resultatet är generaliserbart eller inte, men även för att forskare lätt kan påverka materialet och resultatet genom en så kallad observatörseffekt - att de/det som undersöks uppträder annorlunda eftersom de vet att de är "bevakade" (Denscombe, 2009, s 72). Generaliserbarheten i min forskning kan ifrågasättas eftersom jag inte tar hänsyn till alla Sveriges kommuner, men observatörseffekt är något som min forskning inte kan påverkas av eftersom mitt material är statistik och faktiska siffror som jag inte kan vinkla eller manipulera.

För att sedan använda statistiken och kunna se skillnader och likheter i resultaten kommer jag att använda mig medelvärden (genomsnittet), för att se om det politiska styrets färg har betydelse för vilka resultat de har. För att ta ut medelvärdet räknar jag ihop den totala summan av alla värden och dividerar den med antal analysenheter (kommuner) (Denscombe, 2009, 335).

4.2 Urval av dokument

Jag har valt att jämföra tio kommuners resultat som har tagits fram i Kommunen och Landstingets databas (Kolada), som i sin tur har hämtat statistik från bland annat SCB, BRÅ och folkhälsomyndigheten. De har tagit fram ett flertal nyckeltal som mäter kommunernas hållbara utveckling, dessa har jag fört in i tabeller för att tydliggöra om det finns några skillnader. Nyckeltalen behandlar olika verksamheter, befolkningen, sociala förhållanden och miljöpåverkan. Mitt material hämtar jag från kommunerna och landstingens databas, eftersom jag då ser exakt vilka resultat som politiken har genererat. Dessa siffror och statistiken är mycket konkreta och har inte påverkats av personers olika upplevelser eller motiv vilket de skulle kunna göras vid exempelvis en intervju eller observationsstudie (Justesen & Mik-Meyer, 2011, s 104). Den officiella statistik som jag använder mig av i denna uppsats presenterar en objektiv bild av verkligheten. Den är inte skriven eller beställd av ett visst parti eller för en viss politikers vinning. Då statistiken handlar om bland annat energianvändning, arbetslöshet, skattesats och jämställdhet kan den officiella statistiken konstrueras, till viss del. Dock visar de klart och tydligt vad de definierar som exempelvis jämställdhet så inga otydligheter kan uppstå.

Statistiken bör inte uppfattas som en social konstruktion utan snarare en opartisk och objektiv bild av verkligheten (Denscombe, 2009, s 304-305). För att kunna jämföra kommunerna har jag även tagit med medelinkomsten eftersom den kan påverka många delar av min undersökning.

4.3 Urval av kommuner

Jag har valt att använda mig av strategiskt utvalda kommuner. Totalt har jag tio kommuner, fem som är högerstyrda och fem som är vänsterstyrda. För att ta reda på exakt vilka kommuner hämtade jag information från Sveriges kommuner och landstings hemsida (SKL). Där klickade jag mig sedan vidare för att finna en lista på kommuner och vilket styre de har, och om de har majoritet eller minoritetsstyre. Jag har valt kommuner som har majoritetsstyre för att på så sätt få ett tydligare resultat om den politiska färgen har betydelse, eftersom de just har majoritetsstyre och inte påverkas av oppositionspartier.

Varför jag har valt att använda strategiskt urval är för att ett slumpmässigt urval möjligtvis hade genererat kommuner med samma färg på styret och som skulle se väldigt annorlunda ut rent befolkningsmässigt och geografiskt sett vilket skulle leda till att min forskning inte skulle vara genomförbar, alternativt att jag skulle få ändra hela min forskningsfråga (Teorell & Svensson, 2013, s 84).

Inom kvantitativa forskningar använder forskaren ofta slumpmässiga urval för att på så sätt öka generaliserbarheten (Teorell & Svensson, 2013, s 265), men som jag tidigare tog upp så var det inget alternativ för mig.

4.4 Tillvägagångssätt

Min arbetsprocess startade med att jag först var i kontakt med Tillväxtverket då det är en myndighet som intresserar mig. Väl på mötet diskuterade vi eventuella uppsatsämnen vilket ledde mig in på deras projekt "Urbact". Efter att jag läst in mig på ämnet fann jag en teori av Scott Campbell "planerarens triangel". Efter flera möten med Johannes Lindvall som är handledare av denna uppsats gav han mig en hel del bra tips för att hjälpa mig att komma vidare med min idé. Där kom vi fram till att det skulle vara intressant att jämföra kommuner, just med

hjälp av denna teori. Min första tanke var att undersöka de olika kommunernas investeringsbudgetar, för att se likheter och skillnader i satsningarna som gjordes. Men eftersom kommunernas nämnder ser olika ut blev det omöjligt att genomföra detta. Därför fick jag ändra min idé och istället använda mig av statistik för att se hur pass hållbara kommunerna faktiskt är och på så sätt se resultaten av den politiska styrningen.

För att få tag på information om både teorier och kommuner har jag använt mig av lubsearch för att lättare finna böcker och artiklar som kan tänkas vara användbara. Jag har även lånat litteratur från bibliotek i Lund, Malmö och Linköping.

4.5 Analysmetod

För att analysera mitt resultat kommer jag använda mig av både kvantitativ och kvalitativ metod. Den kvantitativa metoden använder jag när jag redovisar den statistik som jag tagit fram i tabellerna, för att sedan analysera dessa resultat kvalitativt för att få en djupare bild om vad som kan tänkas påverka utfallet.

Analysen har skett i olika steg. I första steget förde jag in statistiken i tabellform. Därefter lade jag ihop summan hos vänsterkommunerna för sig respektive högerkommunerna för sig för att sedan dividera den med antal analysenheter (kommuner) för att få ut ett medelvärde (Denscombe, 2009, 335).

Genom att analysera medelvärdet får jag en överblick och ökad förståelse av vad resultat kan tänkas bli. Om det visar sig vara stora skillnader inom kommuner med samma politiska färgstyre, kommer jag som jag tidigare skrev undersöka dessa kvalitativt för att se möjliga bakomliggande faktorer.

4.6 Validitet och reliabilitet

Validitet och reliabilitet är en av de svåra och mest centrala problem som forskare inom samhällsvetenskapen brottas med. Det är ett mycket komplext problem och forskare har diskuterat huruvida det ens är nödvändigt att ta upp dessa begrepp i kvalitativa forskningar då den främst inte syftar att mäta saker eller företeelser utan snarare förstå dem genom exempelvis narrativ (Bryman, 2011, s 351). Men eftersom jag använder mig av en kvantitativ metod är dessa begrepp centrala för min forskning.

Validitet innebär att man som forskare undersöker det man avser att undersöka (Esaiasson mfl, 2012, s 57). I min kvantitativa forskning innebär det att jag mäter det jag påstår mig ha mätt. Jag anser att min forskning har god validitet då dessa siffror är statistik hämtade från Kommunens och Landstingets databas, och att de mäter sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarhetsindikatorer. Materialet är statistik från 2016 vilket också stärker dess validitet.

Reliabilitet innebär hur hög tillförlitlighet uppsatsen har. En annan forskare, vid en annan tidpunkt ska kunna göra exakt samma forskning med samma statistik och fortfarande få samma resultat som mig (Esaiasson mfl, 2012, s 64). Jag ska alltså inte kunna påverka eller vinkla siffrorna eller statistiken.

5. Analys

I detta avsnitt presenteras resultaten av den inhämtade statistiken. Statistiken presenteras i tabellform för att lättare få en överblick över det kommande resultatet. Jag redovisar också för medelinkomsterna i kommunerna. Därefter följer ett avsnitt där resultaten analyseras och jämförs med varandra.

5.1 Medelinkomst i kommunerna

Nyköping	292 974
Botkyrka	269 009
Finspång	279 639
Motala	269 683
Kramfors	257 731
Täby	429 334
Ekerö	339 607
Lomma	401 318
Höganäs	316 998
Rättvik	261 555

Källa: SCB

Medelinkomst vänsterkommuner: 273 807

Medelinkomst högerkommuner: 349 762

5.2 Ekologisk hållbarhet

Vänsterkommuner:

Kommun	Nyköping	Botkyrka	Finspång	Motala	Kramfors
Insamlat hushållsavfall totalt kommun, kg/person	467	460	416	565	464
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	52%	35%	31%	42%	28%
Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv	23	16	41	21	151
Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%)	17%	2%	28%	15%	32%
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	51%	34%	31%	52%	27%

Källa: Kolada

Högerkommuner:

Kommun	Täby	Ekerö	Lomma	Höganäs	Rättvik
Insamlat hushållsavfall totalt kommun, kg/person	513	517	487	563	549
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%)	38%	29%	53%	54%	44%
Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv	-	22	16	31	51
Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%)	2%	9%	3%	5%	29%
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%)	-	22%	23%	15%	29%

Källa: Kolada

Resurshushållning:

Insamlat hushållsavfall totalt kommun, kg/person:

Antalet kilogram hushållsavfall per justerat invånarantal. Justerat invånarantal innebär att fritidshus, gästnätter samt in och utpendlare tas i beaktande (Kommunrapporten, 2018, s 18).

medel vänsterkommuner: 474,4 kg/person

medel högerkommuner: 525,8 kg/person

Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%):

Antalet kilogram av hushållsavfall som samlats in inklusive biologisk behandling, dividerat med det totala antalet kilogram hushållsavfall, multiplicerat med 100 för att redovisas i procent (Kommunrapporten, 2018, s 18)

medel vänsterkommuner: 37,6 %

medel högerkommuner: 54,5 %

Slutanvändning av energi totalt inom den geografiska kommunen, MWh/inv:

Slutanvändningen av energi mätt i MWh (megawattimmar), dividerat med antalet invånare i kommunen (Kommunrapport, 2018, s 19).

medel vänsterkommuner: 50,4

medel högerkommuner: 30

Biologisk mångfald:

Ekologiskt odlad åkermark kommun, andel (%):

Ekologisk odlad åkermark innebär arealer jordbruksmark som brukas enligt ekologiska produktionsmetoder samt uppfyller de krav som Rådets förordning (EG nr 834/2007) har fastställt. Denna summa divideras sedan med den totala areal åkermark inom kommunen (Kommunrapport, 2018, s 17).

medel vänsterkommuner: 18,8 %

medel högerkommuner: 9,6 %

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under hela året enligt Ekomatcentrum, andel (%):

Ekologiska livsmedel som antingen är krav-märkta, innehar EU:s miljösymbol för ekologiska livsmedel eller har andra symboler som har en erkänd certifiering som garanterar att varan är ekologiskt producerad (Kommunrapport, 2018, s 18).

medel vänsterkommun: 39 %

medel högerkommuner: 22,25 %

Resurshållning:

Högerkommunerna slängde betydligt mer hushållsavfall per person jämfört med vänsterkommunerna. Det skiljde mer än 50 kg per person/år.

Samtidigt var högerkommunerna betydligt bättre på att källsortera med nästan 17 %.

Högerkommunerna förbrukade även mindre energi mätt i megawattimmar, 20 MWh mindre per invånare.

Biologisk mångfald:

Den ekologisk odlade marken i vänsterkommunerna var dubbelt så hög som i högerkommunerna. 18,8 % av den totala åkermarken i vänsterkommunerna var ekologisk medan det i högerkommunerna endast var 9,6 %. Det visar sig även att andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet nästan var dubbelt så hög i vänsterkommunerna (39%) jämfört med högerkommunerna (22,5%).

Skillnader mellan kommunerna inom ekologisk hållbarhet visar att högerkommunerna är betydligt sämre än vänsterkommunerna. Högerkommunerna slänger betydligt mer hushållsavfall, så pass mycket som 50 kg mer per person/år. När det gäller den biologiska mångfalden visar det sig att vänsterkommunerna hade dubbelt så bra statistik, både gällande ekologisk odlingsmark och andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter. Visserligen källsorterar högerkommuner mer och har lägre energiförbrukning vilket är positivt eftersom jordens resurser används då på ett mer effektivt och smartare sätt.

5.3 Social hållbarhet

Vänsterkommuner:

Kommun	Nyköping	Botkyrka	Finspång	Motala	Kramfors
Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel (%) av bef.	4,4%	6%	6%	5,4%	5,3%
Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr	0	-1000	-54	-637	310
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	85,1%	85,8%	84,9%	89,7%	82,8%
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	84,1%	71,1%	80,6%	77,4%	81,4%
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning (%)	35,1%	33,5%	29%	29,8%	25,8%

Källa: Kolada

Högerkommuner:

Kommun	Täby	Ekerö	Lomma	Höganäs	Rättvik
Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel (%) av bef.	1%	1,1%	1,2%	2,6%	2,1%
Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr	2265	357	462	-737	-596
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	95,9%	94%	97,5%	95%	97,6%
Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel(%)	90,6%	84,9%	89,4%	86,4%	81,7%
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning	61,3%	47,9%	66%	44,2%	30,3%

Källa: Kolada

Delaktighet och inflytande:

Långtidsarbetslöshet 25-64 år i kommunen, andel (%) av befolkningen:

Det totala antalet personer som är mellan 25 och 64 år i kommunen och som öppet varit arbetslösa eller i någon form av aktivitetsstöd under minst sex månader, dividerat med totala antalet invånare mellan 25 och 64 år (Kommunrapport, 2018, s 18).

medel vänsterkommuner: 5,42 %

medel högerkommuner: 1,6 %

Jämställdhet:

Lönegap median kvinnor - median män anställda av kommunen, kr:

Det mediana lönegap som skiljer mellan kvinnor och män som är anställda av kommunen (Kommunrapport, 2018, s 18).

medel vänsterkommuner: -1381

medel högerkommuner: 355,6

Grundläggande utbildning:

Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%):

Antalet elever i åk.9 som är behöriga till yrkesprogram, dividerat med antalet elever i åk. 9 (Kommunrapport, 2018, s 17).

medel vänsterkommuner: 85,66 %

medel högerkommuner: 96 %

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel(%):

Antalet elever i kommunen som började gymnasiet för fyra år sedan och klarade examen, dividerat med det totala antalet elever som började gymnasiet för fyra år sedan (Kommunrapporten, 2018, s 17).

medel vänsterkommuner: 78,92 %

medel högerkommuner: 86,6 %

Eftergymnasial utbildning:

Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%):

Det antal invånare med eftergymnasial utbildning som är mellan 25 och 64 år, dividerat med totala antalet invånare som är mellan 25 och 64 år. Eftergymnasial innebär utbildning kortare och längre än tre år samt även forskarutbildning (Kommunrapport, 2018, s 18).

medel vänsterkommuner: 30,64 %

medel högerkommuner: 49,94 %

Delaktighet och inflytande:

I högerkommunerna var det 1,6 % medan det i vänsterkommunerna var 5,42 % som var långtidsarbetslösa. Täby, Ekerö och Lomma har betydligt lägre långtidsarbetslösa, med knappa 1%.

Jämställdhet:

Här är det stora skillnader mellan kommunerna. I vänsterkommunerna var medianlönen för kvinnorna lägre, (förutom i Kramfors) medan det i högerkommunerna var kvinnorna som hade högre medianlön än männen (förutom i Höganäs och Rättvik).

Grundläggande utbildning:

Andelen elever i årskurs 9 som klarade kunskapsmålen i högerkommunerna var 96 % medan det i vänsterkommunerna var 85,66 %. På gymnasienivå var skillnaden ungefär densamma. I vänsterkommunerna klarade 78,92 % medan det i högerkommunerna var 86,6 % som klarade examen.

Eftergymnasial utbildning:

De människor med eftergymnasial utbildning i i vänsterkommuner är 30,64 % medan det i högerkommuner är 49,94 %.

I jämförelse mellan höger och vänsterkommuner ser den sociala hållbarheten väldigt olika ut. Högerkommuner tenderar att ha högre social hållbarhet i alla nyckeltal. I vänsterkommuner är långtidsarbetslösheten högre, jämställdheten lägre, och i alla utbildningsvariabler är betydligt sämre än i högerkommuner. I den eftergymnasiala utbildningsvariabeln hamnar högerkommunerna betydligt högre med nästan 20 procentenheter, här sticker Täby och Lomma ut med över 60% som har eftergymnasial utbildning. Gymnasieresultaten i Botkyrka är betydligt lägre, i jämförelse med de andra kommunerna.

5.4 Ekonomisk hållbarhet:

Vänsterkommuner:

Kommun	Nyköping	Botkyrka	Finspång	Motala	Kramfors
Skattesats till kommun, (%)	21,48%	20,15%	22,15%	21,7%	23,14%
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	80,9%	73,5%	78,2%	76,3%	75,3%
Nyregistrerade företag kommun, antal/ 1000 inv	6,4	5,7	2,7	4,5	4
Kostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	230	88	68	156	466
Kostnad näringsliv och bostäder, kr/inv	1080	35	182	297	174

Källa: Kolada

Högerkommuner:

Kommun	Täby	Ekerö	Lomma	Höganäs	Rättvik
Skattesats till kommun, (%)	17,65%	19,25%	19,64%	19,73%	22,29%
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	84,5%	86,4%	85,2%	80,4%	81,4%
Nyregistrerade företag kommun, antal/ 1000 inv	8,7	8,8	7,6	6,4	4,9
Kostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/inv	14	89	80	114	487
Kostnad näringsliv och bostäder, kr/inv	0	455	331	156	948

Källa: Kolada

Offentlig ekonomi:

Skattesats till kommun, (%):

medel vänsterkommun: 21,724 %

medel högerkommuner: 19,712 %

Sysselsättning:

Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%):

Med förvärvsarbetare menas individer som har löneinkomst, dividerat med totala antalet individer mellan 20 och 64 år (Kommunrapport, 2018, s 17).

medel vänsterkommuner: 76,84 %

medel högerkommuner: 83,58 %

Tillväxt:

Nyregistrerade företag kommun, antal/1000 invånare:

Det antal nyregistrerade företag per 1000 invånare i kommunen (Kommunrapport, 2018, s 18).

medel vänsterkommuner: 4,66 st

medel högerkommuner: 7,28 st

Investeringar:

Kostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/invånare:

Avser alla former av riktade åtgärder som kommunen vidtar för att främja näringslivsstrukturen i kommunen som till exempel bidrag till näringsbolag, informationsinsatser och marknadsföring (Kolada).

medel vänsterkommuner: 201,6 kr/invånare

medel högerkommuner: 156,8 kr/invånare

Kostnad näringsliv och bostäder, kr/invånare:

Avser arbetsområden och lokaler, hamnverksamhet, kommersiell verksamhet samt bostadsverksamhet. Avser affärsverksamhet som bedrivs i förvaltningsform (kolada)

medel vänsterkommuner: 353,6 kr/invånare

medel högerkommuner: 378 kr/invånare

Offentlig ekonomi:

Den genomsnittliga skattesatsen i vänsterkommuner är 21,72 % medan det i högerkommuner är 19,71%.

Sysselsättning:

Sysselsättningsgraden hos vänsterkommuner är 76,84 % medan det i högerkommuner är 83,58 % av befolkningen i arbetsför ålder som arbetar.

Tillväxt:

Det är fler nyregistrerade företag per 1000 invånare i högerkommuner (7,28 st) jämfört med i vänsterkommuner (4,66 st).

Investeringar:

Vänsterkommuner satsar mer på näringslivsfrämjande åtgärder med nästan 50 kr mer per invånare medan högerkommuner satsar mer på näringslivsområden och lokaler med nästan 30 kr mer per invånare. I näringslivsfrämjande åtgärder sticker Kramfors och Rättvik ut, som satsar väldigt höga summor.

Skillnaden inom den ekonomiska hållbarheten är stor mellan höger- och vänsterkommunerna. Sysselsättningsgraden i högerkommuner är högre, tillväxten är högre och skattesatsen är lägre. Investeringarna i kommunerna ser annorlunda ut. Kostnaden för näringslivsfrämjande åtgärder är högre i vänsterkommuner där Kramfors och Rättvik sticker ut med satsningar som kostar över 460 kr/invånare. Kostnaden för näringsliv och bostäder är högre i högerkommuner, även här sticker Rättvik ut med mer än dubbelt så hög kostnad jämfört med den högerkommun som har näst högst kostnad. Bland vänsterkommunerna sticker Nyköping ut med mer än tre gånger så hög kostnad jämfört med den som har näst högst kostnad.

6 Diskussion och resultat

När det gäller den ekologiska hållbarheten visar det sig att vänsterkommunerna tar större ansvar. I högerkommunerna slängs betydligt mer hushållsavfall, vilket kan indikera att de möjligtvis konsumerar mer och kräver en större produktion, vilket också påverkar miljön på ett negativt sätt. I vänsterkommuner är andelen ekologiska livsmedel i kommuners verksamheter dubbelt så hög som i högerkommuner. Detta förvånar mig då ekologisk odlad mat generellt är dyrare och medelinkomsten i vänsterkommunerna är lägre. Detta påvisar att vänsterkommuner prioriterar mer ekologiskt trots att de har mindre kapital att röra sig med. Jag blir även överraskad av den stora skillnaden på ekologisk odlad åkermark och att det är vänsterkommuner som har störst andel, med nästan dubbelt så mycket procentuellt sett. Det kan vara så att politikerna som beslutat om ekologiska livsmedel i kommunen har påverkat lantbrukare i kommunen vilket har lett till att fler odlar ekologiskt i vänsterkommunerna. Enligt Corell och Söderberg anser Martin Bennulf att det är partipolitiken som avgör hur arbetet mot en hållbar utveckling formas (Corell & Söderberg 2005, s 39) vilket även visar sig stämma i mitt fall. Om politikerna i högerkommunerna skulle prioritera ekologiskt odlade livsmedel inom kommunen så skulle incitamenten för lantbrukare att odla ekologiskt att öka.

Energianvändningen är dock lägre och källsortering och återvinning är högre i högerkommunerna. Mina reflektioner är att detta kan bero på att invånarna i högerkommunerna har högre medelinkomst, vilket innebär att de har möjlighet att ha smartare och mer energisnål teknik. De bor kanske till större del i moderna bostäder där förutsättning för återvinning är bättre och större andel högerväljare har bilar (Garmann, 2014, s 2) vilket ökar tillgängligheten till miljöstationer.

Inom den sociala hållbarheten går det tydligt att se skillnader mellan vänster och högerkommunerna. Kommuner med borgerligt styre hade betydligt högre social hållbarhet. Det finns en stor skillnad i höger och vänsterkommunerna i andelen elever som klarar kunskapsmålen i årskurs 9. Skillnaden är mer än 10 %, vilket bör betyda att det görs otillräckliga satsningar inom skolan och kanske kan exempelvis satsningar på fler lärare och vuxna i skolan och en större tillgänglighet för läxhjälp bidra till att fler klarar målen. En annan förklaring kan vara att invånare (föräldrar) i vänsterkommuner generellt har lägre utbildningsnivå vilket har en stor negativ påverkan hur barn klarar sin skolgång.

Den sociala hållbarheten verkar påverkas av utbildningsnivån eftersom den är lägre i alla vänsterkommuner jämfört med högerkommuner.

Detta kan ge en fingervisning i vad som är problemet i skillnad mellan vänster och högerkommunerna, nämligen inkomstskillnaden. Studien om social hållbarhet visar tydligt att högre inkomst och kapitalstarka kommuner genererar ökad social hållbarhet.

Den ekonomiska hållbarheten är högre i högerkommuner. Högerkommunerna har högre andel förvärvsarbetande, fler företag och en lägre skattesats. Gällande kostnader för näringslivsfrämjande åtgärder visar det sig att vänsterkommuner satsar mer än högerkommuner. Detta kan bero på att vänsterkommuner har högre arbetslöshet, vilket de kanske önskar minska genom dessa insatser. De kommuner som sticker ut i denna variabel är Rättvik och Kramfors. Dessa är små kommuner och ligger geografiskt sett långt ifrån stora städer och de kan genom insatser riktade mot näringslivet locka fler företag till kommunen och på sått skapa fler arbetstillfällen. Dessa satsningar kan också bidra till att arbetskraft stannar kvar i kommunen och även locka till sig ny arbetskraft till orten. Detta gynnar kommunen både ekonomiskt och socialt eftersom fler får arbete och på sått ökar inkomsterna. I kostnaden för näringsliv och bostäder sticker Täby ut med 0 kr/invånare, vilket kan förklaras genom deras låga skattesats, höga tillväxt och låga arbetslöshet. Deras närhet till Stockholm kan även innebära att de inte behöver locka företag och människor till kommunen på samma sätt som exempelvis Kramfors och Rättvik behöver göra.

Enligt mina resultat visar det sig att högerkommuner har bättre statistik gällande den sociala och ekonomiska hållbarheten. Detta kan bero på att de generellt sett har högre medelinkomst och högre utbildningsnivå. Det är fler som har klarat grundskolan, fler som har eftergymnasial utbildning och fler som förvärvsarbetar. De politiska partiernas syn på samhället, människan och miljön påverkar landets och kommunernas arbete mot en hållbar utveckling (Corell & Söderberg, 2005, s 34). Som jag tidigare tog upp för högerpartier generellt sett en hårdare politik med lägre skatter och mindre statliga utgifter gällande bidrag etc (Lindbom, 2011, s 82-84). Detta visar sig även i denna studies resultat.

Vänsterkommunerna visar sig föra en mer ekologisk politik, vilket kan ses som att de för en mjukare politik med större fokus på miljöaspekter. Då vänsterkommunerna generellt sett har invånare med lägre inkomst blir därför både statliga bidrag och skattesatsen högre, för att de

ska ha råd med sina utgifter och välfärden. Här kan jag dra paralleller till Carters undersökning som visar att vänsterkommuner för en mer ekologisk politik (Carter, 2013, s 75).

Enligt mina resultat och den statistik jag har tagit fram visar det sig att Scott Campbells teori är lätt att applicera på mitt fall. Det blir en tydlig konflikt mellan ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet (Campbell, 1996, s 297-298). Högerkommunerna med högre medelinkomst, har en större konsumtion vilket kräver en större produktion. En produktion som tär på det ekologiska. Samtidigt leder en ökad ekonomisk hållbarhet till att fler kommer ur fattigdom och slipper ta bidrag vilket i sin tur ökar den sociala hållbarheten eftersom den stärker inflytande och delaktigheten i samhället. Det ser ut att vara svårt att uppnå en samvariation av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet eftersom de tenderar att motsätta sig varandra, vilket också Campbell förklarar i sin studie (Campbell, 1996, s 300). Jag anser likt Sören Olsson (2012) att för en ökad hållbar utveckling krävs en ökad jämlikhet i samhället. De tre sidorna i triangeln bör vara jämställda och samvariera - då kan en positiv spiral skapas som leder oss till en hållbar utveckling. En ökad jämlikhet skulle kunna innebära en tryggare framtid både ekonomiskt, socialt och framförallt ekologiskt.

7 Framtida forskning

Att göra en undersökning och titta på hur skillnaden ser ut mellan högerkommuner och vänsterkommuner där medelinkomsten är lika, skulle vara väldigt intressant anser jag. Då skulle resultatet vara mer generaliserbart eftersom jag i min uppsats inte tagit så stor hänsyn till denna parameter. Jag tror att kommuninvånarnas medelinkomst har en stor betydelse, när det gäller den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Det skulle även vara intressant att studera flera kommuner, inte bara de med majoritetsstyre för att möjligtvis göra resultatet mer generaliserbart.

8 Referenser

- Aksell, Fredrik (2003). *Miljöpolitik*. Trelleborg: Liber AB
- Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber
- Bäck, H., Erlingsson, G. Ó. & Larsson, T. (2015). *Den svenska politikens struktur, processer och resultat*. Johanneshov: MTM
- Campbell, Scott. (1996) *Journal of the American Planning Association*. Summer96, Vol. 62 Issue 3, p296. 16p
- Corell, E. och Söderberg, H. (2005) *Från miljöpolitik till hållbar utveckling*. Malmö: Liber AB.
- Denscombe, Martyn (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- De Roo, G. & Porter, G. (2007). The End has no Merit, i De Roo, G., Porter, G. (eds.), *Fuzzy planning. The Role of Actors in a Fuzzy Governance Environment*. Ashgate: Aldershot, ss. 1–18.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (red.) (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik
- Eriksson, T. "Ett förtäta Lund" Skapad 2017.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1071975/FULLTEXT01.pdf> Hämtad 15/5-18
- Garmann, S (2014). Do government ideology and fragmentation matter for reducing CO₂-emissions? Empirical evidence from OECD countries.

Gulliksson, H. & Holmgren, U. (2015). *Hållbar utveckling: livskvalitet, beteende, teknik*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Hagevi, Magnus (red.) (2015). *Partier och partisystem*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Harlem Brundtland (1987). Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future.

Henning, Dag Naturvårdsverket. Skapad 15/9-17.

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Energi/Energieffektivisering/Bostader-och-lokaler/>

Hopwood, B., Mellor, M., & O'Brien, G. (2005). Sustainable Development: Mapping Different Approaches. *Sustainable Development*, 13, ss. 38–52.

Jensen, T. & Sandström, J. (2016). *Fallstudier*. Upplaga 1:1 Lund: Studentlitteratur

Justesen, L. & Mik-Meyer, N. (2011). *Kvalitativa metoder: från vetenskapsteori till praktik*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Kemp, R. & Martens, P. (2007). Sustainable development: how to manage something that is subjective and never can be achieved? *Sustainability: Science, Practice, & Policy* 3, ss. 5–14.

Kolada, Botkyrka

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16542&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Ekerö

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16540&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Finspång

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16583&tab_id=74560 Finspång, Hämtad 14/5-18

Kolada, Höganäs

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16655&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Kramfors

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16785&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Kommunrapport, skapad 2018.

[Kommunrapport 3: Hållbar utveckling](#) Hämtad 17/5-18

Kolada, Lomma

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16638&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Motala

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16588&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Nyköping

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16571&tab_id=74560 Nyköping, Hämtad 14/5-18

Kolada, Rättvik

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16760&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Kolada, Täby

https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16548&tab_id=74560 Hämtad 14/5-18

Lindbom, Anders (2011). *Systemskifte?: den nya svenska välfärdspolitiken*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Moberg, Marita (2010). *Global hållbar utveckling - på enkel svenska*. Ny, rev. utg. Göteborg: Folkuniversitetets akademiska press

Moström, Jerker. "Världens städer växer allt snabbare". Skapad 10/10-13.

<https://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Artiklar/Varldens-stader-vaxer-allt-snabbare/>

Hämtat 22/4-18

Naturvårdsverket, ”System för insamling av hushållsavfall i materialströmmar”. Skapad 2009
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5942-2.pdf> Hämtad
10/6-18

Norén Bretzer, Ylva (2014). *Sveriges politiska system. 2.*, [uppdaterade] uppl. Lund:
Studentlitteratur

Olsson, Sören. Skapad 2010.

[http://www.socialhallbarhet.se/wp-
content/uploads/2013/08/Artikel+om+social+hallbarhet.pdf](http://www.socialhallbarhet.se/wp-content/uploads/2013/08/Artikel+om+social+hallbarhet.pdf) Hämtad 3/5-18

Persson C. & Persson T. (2007). *Hållbar utveckling - människa, miljö och samhälle.*
Danmark: Studentlitteratur.

Skolverket . Skapad 10/1-18

<https://www.skolverket.se/statistik-och-utvardering/statistik-i-tabeller/snabbfakta-1.120821>

Hämtad 12/6-18

Statistiska centralbyrån, Skapad 2017.

[https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-
inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/](https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/) Hämtad 14/5-18

Svenskt Näringsliv. ”Företagens betydelse för kommunen”. Skapad 2012.

[https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapport
ers/foretagens-betydelse-for-
kommunen_532642.html/binary/Foretagens%20betydelse%20for%20kommunen](https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/Rapporter_och_opinionsmaterial/Rapporters/foretagens-betydelse-for-kommunen_532642.html/binary/Foretagens%20betydelse%20for%20kommunen) Hämtad
10/6-18

Sveriges Kommuner och Landsting. ”Jämställdhet ur arbetsgivarperspektiv”. Skapad 2016.

<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-419-9.pdf?issuusl=ignore> Hämtad 10/6-18

Sveriges Kommuner och Landsting. ”Makten över kommunerna”. Skapad 2008.
<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7164-321-6.pdf?issuusl=ignore> Hämtad 11/6-18

Sveriges Kommuner och Landsting, “Positionsapper”. Skapad 2010.
<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/5208.pdf?issuusl=ignore> Hämtad 3/5-18

Sveriges Kommuner och Landsting. ”Styren efter valet 2014”. Skapad 2014.
<https://skl.se/demokratiledningstyrning/valmaktfordelning/valresultatmaktfordelning2014.4696.html> Hämtad 5/5-18

Sveriges Kommuner och Landsting. ”Så lyfter vi elevernas resultat”. Skapad 2016.
<https://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-408-3.pdf?issuusl=ignore> Hämtad 13/6-18

Svensk Avfallshantering. Skapad 2017
<https://www.avfallsverige.se/avfallshantering/kommunalt-avfallsansvar/>

Vallance, S., Harvey, C. P. & Dixon, E. D. (2011). What is Social Sustainability? A Clarification of Concepts. *Geoforum*, 42, ss. 342–348.

Vikman, U & Westerberg, A ”Arbetar kommunerna på samma sätt?”. Skapad 2017.
<https://www.ifau.se/globalassets/pdf/se/2017/r-2017-07-arbetar-kommunerna-pa-samma-satt.pdf> Hämtad 12/6-18

Zehaie, Ficare, Naturvårdsverket. Skapad 14/11-16
<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Styrmedel/Ekonomiska-styrmedel/Skattelattnader-bidrag-och-stod/> Hämtad 13/6-18